

Sundhedsregler

For at undgå smittespredning gælder en række regler for deltagelse på dyrskuer. Reglerne skal beskytte sunde dyr og besætninger mod smitte fra dyr eller besætninger med sygdomme.

Sundhedsreglerne er lavet for at undgå smittespredning, så smittefrie dyr eller besætninger beskyttes mod smitte fra dyr eller besætninger, der har sygdomme.

Reglerne er lavet i samarbejde mellem Landsskuet, VikingDanmark og SEGES Kvæg. Øvrige dyrskuer opfordres til at følge de samme regler.

Udstilling af dyr på dyrskuer er bl.a. et positivt udstillingsvindue for landbruget, men der er en risiko for spredning af smitte ved at udstille dyr på dyrskuer. Alle har derfor et medansvar for at mindske denne risiko.

Forhold vedrørende smittebegrænsning på dyrskuet

Alle har et ansvar for at begrænse smitte mellem dyrene på dyrskuet.

1. Ved vask af dyrene anbefales det ikke at anvende højtryksrensere
2. Undgå så vidt muligt kontakt med dyr fra andre besætninger
3. Undgå at stressere dyrene
4. Foder skal opbevares forsvarligt og ikke mindst adskilt fra gødning

Brug sund fornuft: Tænk hele tiden på om det, du er i gang med, kan øge smitterisikoen!

Hvis der bliver konstateret anmeldeligt smitsomme sygdomme i udstillerens besætning, efter at der er sendt dyr til skuet, skal dette straks meddeles Fødevarestyrelsen og skuets ledelse.

KVÆG

Alt kvæg skal være øremærket og registreret i CHR-registret efter gældende regler.

For besætninger, som har dyr stående i besætningen, der er importeret inden for de sidste 12 måneder, skal lovmæssige krav til særlig overvågning for IBR og BVD overholdes. Desuden skal SEGES' retningslinier i forbindelse med import af kvæg overholdes.

Indsyning

Alle dyr skal synes af en dyrlæge ved ankomsten til skuet. Kun sunde dyr kan udstilles. Smitsomme sygdomme som f.eks. vorter, skab, ringorm, klovbrandbylder eller digital dermatitis vil medføre, at dyrene ikke får adgang til skuet.

Dyr må ikke tilføres skuet fra besætninger, hvor besætningsejer er vidende om, at der er smitsomme sygdomme som f.eks. salmonella, mycoplasma eller B-streptokokker. Dyr med kliniske tegn på paratuberkulose kan ikke tilføres skuet.

Køer og kvier, der har kastet indenfor de sidste 14 dage forud for skuet, må ikke tilføres skuet.

Transport

Køer og kvier må ikke transporteres de sidste 30 dage af drægtighedsperioden. Kvæg anses ikke for transportegnet før 15 dage efter kælvning. Der må ikke transporteres kalve til dyrskuer, før de er 14 dage gamle.

Salmonella

Danmark er igen samlet salmonellamæssigt, d.v.s. rent geografisk gælder samme regler for hele landet. De generelle regler er ligeledes ændret på en række punkter.

Nedenstående regler består både af regler i henhold til salmonellalovgivningen og regler vedtaget af dyrskuerne for at beskytte de deltagende besætninger bedst muligt.

Generelle regler for deltagelse i dyrskue

Besætninger, hvori dyret/dyrene er registreret og udstilles fra, skal have været i salmonellaniveau 1 i minimum 7 mdr. før dyrskuet.

Alle udstillede dyr skal have opholdt sig vedvarende i en Salmonella Dublin niveau 1-besætning de seneste 7 måneder før skuet.

Kvæg fra kødkvægsejendomme og ejendomme med gamle husdyrracer

Der er intet krav til statusprøver.

Andre besætningstyper (malkekvæg inkl. kviebesætninger)

Salmonella Dublin niveaugivende prøver skal være udtaget indenfor 12 måneder før flytning.

For mælkeleverende ejendomme skal 4 tankmælksprøver være udtaget med mindst 3 ugers mellemrum, og seneste prøve være udtaget højst 1 måned før dyrskuet.

For ikke-mælkeleverende besætninger afhænger antallet af prøver af besætningsstørrelsen (1 – 8 prøver). Slagteblodprøver kan indgå. Prøver af kalve <3 mdr. kan ikke indgå i stikprøven, der anvendes til at bekræfte besætningens status.

For kvæg af malkerace gælder, at dyret/dyrene, der skal tilføres dyrskuet, skal undersøges ved blodprøve for forekomst af salmonellaantistoffer. Blodprøverne skal være udtaget højst 6 måneder før dyrskuet. Hvis der ved blodprøverne findes dyr med positivt resultat (≥ 50 ODC%), sættes besætningen i niveau 2 og kan ikke udstille på dyrskuet. Kalve under 3 måneder, der skal tilføres dyrskuet, skal også undersøges for salmonellaantistoffer.

Antal dyr i besætningen	Min. antal blodprøver
< 4	Samtlige dyr
4	4
5	4
6	4
7	5
8	6
9	7
10 og derover	8

Mycoplasma

Besætninger, der er fundet smittet eller mistænkt for smitte med Mycoplasma bovis, kan ikke deltage i dyrskuer. Hvis der er konstateret mycoplasma i besætningen indenfor de seneste 6 måneder før skuet, og der i den forbindelse er fundet alvorlige symptomer på ledbetændelse, yverbetændelse og mellemørebetændelse, må der ikke udstilles dyr fra besætningen.

Mælkeleverende besætninger med negativ mycoplasmaprøve (PCR) ved den seneste nationale tankmælksovervågning (foretages henholdsvis omkring månederne april og september, grænseværdi for PCR ct ≥ 37) kan uden videre deltage i dyrskuer.

Mælkeleverende besætninger med positiv mycoplasmaprøve ved seneste nationale tankmælks-overvågning eller anden positiv tankmælksprøve kan deltage, hvis en efterfølgende tankprøve er negativ ved både PCR og ELISA undersøgelse. Grænseværdien for PCR er ct ≥ 37 og for ELISA ≤ 50 ODC%. Prøven bør udtages direkte fra tanken af uvildig person eksempelvis dyrlæge eller kvalitetsrådgiver.

B-streptokokker

Der kan ikke udstilles dyr fra besætning i B-streptokok registret. Besætningen, hvori dyret er registreret og udstilles fra, skal have været fri for B-streptokokker i minimum 3 måneder, når dyret ankommer til dyrskuet. Tjek eventuelt ved opslag i CHR-registret.

7/30 dages reglen

7/30 dages reglen er en generel regel, der effektivt begrænser smittespredning med alvorlige smitsomme sygdomme mellem besætninger. Reglen betyder, at

- man ikke må flytte kvæg fra en besætning, før der er gået mindst 7 dage siden der sidst kom dyr ind i besætningen, og
- kvæg, som er flyttet til besætningen, må ikke fraflyttes besætningen igen, før der er gået mindst 30 dage.

Dyr, der deltager i dyrskuer, er undtaget fra den generelle 30 dages regel. Det betyder, at kvæg, som har deltaget i et dyrskue, kan flyttes til et andet dyrskue efter mindst 7 dage. Der kan altså udstilles på forskellige dyrskuer med 7 dages mellemrum under forudsætning af, at resten af sundhedsreglerne er opfyldt.

Udstationering

Besætningsejer skal udstationere og hjemtage dyret i DMS, i Webdyr eller lave registrering i staldregistreringsblokken for kvæg, (kode 50 og 51) til skuets CHR-nummer **27443**.

FÅR OG GEDER

Alle får og geder skal være øremærket og registreret efter gældende regler.

7/30 dages reglen

7/30 dages reglen er en generel regel, der effektivt begrænser smittespredning med alvorlige smitsomme sygdomme mellem besætninger. Reglen betyder, at

- man ikke må flytte får eller geder fra en besætning, før der er gået mindst 7 dage siden der sidst kom dyr ind i besætningen, og
- får og geder, som er flyttet til besætningen, må ikke fraflyttes besætningen igen, før der er gået mindst 30 dage.

Dyr, der deltager i dyrskuer, er undtaget fra den generelle 30 dages regel. Det betyder, at får og geder, som har deltaget i et dyrskue, kan flyttes til et andet dyrskue efter mindst 7 dage. Der kan altså udstilles på forskellige dyrskuer med 7 dages mellemrum under forudsætning af, at resten af sundhedsreglerne er opfyldt.

Får og geder skal møde med gyldigt sundhedsdokument.

Udstationering

Besætningsejer skal registrere flytningen i Webdyr "Til dyrskuer, fællesgræs mv.". Her angives skuets CHR-nummer **27443**, datoen, samt der skal oplyses det totale antal dyr, der sendes til dyrskuet. På samme måde registreres flytning "Hjem fra dyrskuer, fællesgræs mv.".

Registrering i Staldregistreringsblok: Her indberettes flokflytning ud og en flokflytning hjem fra dyrskuet.

Importerede dyr:

- Import af dyr skal ske i overensstemmelse med officielle regler og Sundhedsprogrammet for Får og Geder
- Dyret/dyrene skal derfor mindst være importeret 12/15 måneder før skuets afholdelse.
- Er der importeret dyr til besætningen inden 12 måneder før skuet, kan der ikke udstilles dyr
- Besætninger, der har købt fra importbesætninger, er under samme regler.

Maedi

Der må kun udstilles dyr fra besætninger, der har M3-status. Gyldig M3 attest medbringes og forevises ved indsyning.

Scrapie

Der er ingen særlige krav, dvs. alle besætninger må udstille dyr (jf. EU-forordning 630/2013). Dette indebærer, at besætninger, som ønsker at eksportere via blå øremærker (DAKA), ikke kan deltage.

Salmonella

Hvis du også har kvæg i din besætning, skal den have været i salmonellaniveau 1 i min. 7 mdr.

Skab og lus

Dyr med lus eller skab vil blive afvist.

Drægtighed/kastning

Får/geder, som påregnes at skulle læmme inden for 15 dage før dyrskuet, må ikke transporteres, og får/geder, der har kastet inden for de sidste 21 dage forud for dyrskuet, må ikke deltage.

Smitsomme sygdomme

Dyr fra besætninger med følgende sygdomme kan ikke udstilles: Orf, ondartet klovsyge, andre klovspalte infektioner, skab, smitsom øjenbetændelse og byldesyge.

Får/geder fra besætninger, hvori der har været udbrud af smitsomme sygdomme inden for de sidste 14 dage forud for dyrskuet, må ikke deltage. Hvis denne regel overtrædes, kan besætningsejeren drages til ansvar.

Ejererklæring vedrørende sundhed i besætningen skal udfyldes og forevises ved indsyning.

Klovsyge

For at udstille får og geder på skuet skal **besætningen** være testet fri for klovsyge, og ejererklæring vedrørende det frivillige klovsyge-sundhedsprogram samt testresultat skal medbringes.

Prøverne er gældende i 3 år, (hvis kravet om testgyldighed overholdes) på udstillingstidspunktet.

Det anbefales desuden, at får og geder ikke fremvises på eller krydser arealer på dyrskuet, hvor der også færdes kvæg for at mindske en eventuel smitterisiko herfra.

BEMÆRK! Der kan være forskel på regler og krav til test for klovsyge på de forskellige dyrskuer.

HESTE

Heste skal medbringe deres hestepas. Fra 1. januar 2012 skal alle heste have et hestepas, som skal følge hesten under transport. Føl skal chipmærkes og have pas, senest når de er 6 mdr. eller ved udgangen af fødselsåret, alt efter hvilken dato, der er senest.

Det anbefales, at alle heste vaccineres mod influenza.

Hopper, der påregnes at skulle føle inden for 34 dage eller har følet indenfor de seneste 7 dage, anses ikke for transportegnede. Føl må ikke transporteres, før navlen er fuldstændig helet. (jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter m.v.).

Heraf følger, at hopper og føl omfattet af ovenstående ikke kan udstilles.

Det anbefales, at føllene er mindst 14 dage gamle ved skuets start.

Heste med åbne, blødende eller væskende sår og heste med skab eller tegn på skab vil blive afvist.

KANINER

Dyrene skal være forsynet med tydelig identifikation, d.v.s. kuldmærke i venstre øre med mindst 3 cifre og avlernummer i højre øre.

Dyrene skal være ledsaget af ejererklæring udstedt af Danmarks Kaninavlerforening (DK).

FJERKRÆ

- Fjerkræ skal være mærket, så deres oprindelse og identitet entydigt kan fastslås (fast fodring)
- Arrangøren af skuet skal føre optegnelser over det tilførte fjerkræ med angivelse af ejers fulde navn og adresse
- Duer skal være vaccineret mod Newcastle disease/paramyxovirusinfektion. Vaccinationen skal foretages med inaktiveret Paramyxovirus-vaccine. Fjerkræ, der ikke er vaccineret tidligere, basisvaccineres med 2 injektioner med 4 ugers mellemrum. For ungers vedkommende første gang tidligst ved 6-ugers alderen. Revaccination foretages én gang årligt. Vaccination skal være udført senest 8 dage før udstilling (BEK. nr. 1273 af 31.10.07).
- Fjerkræ skal være ledsaget af en gyldig vaccinationsattest.

Arrangøren af skuet skal, såfremt der er sket salg og anden omsætning på skuet, føre optegnelse over købers og sælgers navn og adresse.